

fiskares riksförbund redan erhållit dispens för bildande av erkänd arbetslöshetskassa för yrkesfiskare; medlemmarna i Sveriges radiomästareförbund, Sveriges skomakaremästareförbund och Sveriges stenindustriförbund har förklarat att behov av en arbetslöshetsförsäkring föreligger, under det att ett stort antal branschorganisationers medlemmar uttalat att de icke löper risk av arbetslöshet (SOU 1963: 40).

Även i detta hänseende synes alltså behov av ytterligare utredning föreligga.

Under återopande av det ovan anförda hemställs,

att riksdagen måtte hemställa till Kungl. Maj:t att Kungl. Maj:t måtte låta allsidigt och förutsättningslöst utreda frågan om arbetslöshetsförsäkringens framtida omfattning och organisation.

Stockholm den 14 april 1964

Yngve Holmberg

Gunnar Wallmark

Nr 740

Av herr Geijer, Arne, och herr Johansson, Knut, i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 115, angående ändrade grunder för den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen, och nr 116, med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 14 december 1956 (nr 629) om erkända arbetslöshetskassor, m. m.

(Lika lydande med motion nr 907 i Andra kammaren)

I anledning av proposition nr 116 till 1964 års riksdag angående ändrade grunder för den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen vill vi anföra följande.

I propositionerna nr 115 och 116 år 1964 har frågan om tillämpning av karenstidsbestämmelser i samband med permitteringslön och avgångsbidrag helt utelämnats.

Den 7 april 1964 träffades preliminär överenskommelse mellan Landsorganisationen och Svenska arbetsgivareföreningen om bland annat permitteringslön och avgångsbidrag. Permitteringslön avses utgå till permitterad för dag då dagpenning från arbetslöshetskassa icke utgår bland annat för dagar då karenstid intjänas. Avgångsbidrag avses utgå till vissa arbetare i samband med driftnedläggelser eller mera betydande driftinskränkningar.

1960 års arbetslöshetsförsäkringsutredning har varit medveten om att en överenskommelse av ovanstående innebörd mellan LO och SAF har varit aktuell. På sidorna 170—171 i betänkandet diskuterade utredningen detta och anförde:

Enligt uppgift kommer på Landsorganisationens begäran överläggningar att äga rum med Svenska arbetsgivareföreningen rörande permitteringsersättning till den som permitteras och avgångsvederlag till den som avskedas. Sådana ersättningar skulle exempelvis kunna kompensera den arbetslöse för inkomstbortfall under karenstiden i arbetslöshetskassan. Enligt gängse principer är en arbetslöshetsförsäkrad i allmänhet ej att betrakta som arbetslös, så länge han uppbär lön i någon form från arbetsgivaren, oavsett om han under tiden utfört arbete eller ej. Kassaersättning kan ej utgå för sådan tid, varför denna ej heller räknas som karenstid. Så är fallet med tid, för vilken kassamedlem erhåller t. ex. semesterlön, uppsägningslön och helglön. För att rätten till eventuell permitteringsersättning resp. avgångsvederlag skall innebära någon väsentlig förbättring för den försäkrade fordras emellertid att han får möjlighet att som karenstid räkna även tid, för vilken sådan ersättning resp. sådant vederlag utgår. Vi finner en sådan ordning vara skälig.

Utredningen framhåller vidare:

»Vi förutsätter, att karens skall få räknas för tid som ersatts av arbetsgivaren i det fall då det klart framgår av gällande avtal, att det är fråga om avgångsvederlag eller permitteringsersättning.» (Vår kursivering)

Vi vill helt instämma i den av utredningen framförda uppfattningen och föreslår att bestämmelser införes i arbetslöshetskasseförordningen i enlighet med vår och utredningens uppfattning.

I propositionen sägs i förslag till förordning om erkända arbetslöshetskassor § 30 mom. 2:

Åtnjuter medlem i anledning av arbetslöshet fortlöpande understöd från arbetsgivaren eller från annan sammanslutning för meddelande av arbetslöshetshjälp än erkänd arbetslöshetskassa, må dagpenning och barntillägg utgivas högst med belopp som motsvarar skillnaden mellan den högsta ersättningen, som må utgå enligt 1 mom. och understödet sedan detta minskats med vad som må ha avdragits för gäldande av preliminär skatt.

Vi anser i likhet med vad som framförts i Landsorganisationens remissyttrande i anledning av utredningen, att det förhållandet att frågan om permitteringslön och avgångsvederlag tagits upp till behandling av utredningen på sidan 122 i betänkandet, innebär att utredningen har tänkt sig att den permitteringslön och det avgångsbidrag som parterna på arbetsmarknaden nu träffat överenskommelse om, inte skall betraktas som sådant fortlöpande understöd från arbetsgivare i form av sådan arbetslöshetshjälp som avses i § 30 mom. 2.

Permitteringslön och avgångsbidrag är enligt vår mening att betrakta som intjänad lön under anställningstiden. Permitteringslönen får därför ses som

en form av skadestånd från arbetsgivaren, när denne icke kan bereda den anställde full och jämn sysselsättning. Avgångsbidraget skall enligt vår mening utgå för att kompensera den anställde för ökade kostnader i samband med arbetsbyte och därmed i ekonomiskt avseende underlätta omställningen till ett kanske helt nytt yrkesområde. Detta bör särskilt uppmärksammas då avgångsbidraget enligt överenskommelsen mellan LO och SAF avser arbetare som uppnått högre ålder och varit anställda i ett företag lång tid.

Med hänsyn till den snabba omställningsprocess vårt näringsliv och arbetsmarknad genomgår, synes det angeläget att statsmakterna i sitt reformarbete inte motverkar avsikten med de överenskommelser som arbetsmarknadens parter träffar i syfte att underlätta omställningen till ett nytt yrke och undanröja de sociala vådor för den enskilde som uppstår i samband därmed.

Med stöd av ovanstående föreslår vi att arbetslöshetskasseförordningen utformas så att permitteringslön och avgångsbidrag icke skall bedömas som sådant fortlöpande understöd som avses i § 30 mom. 2.

Vi önskar också beröra en fråga som icke omnämnts vare sig i utredningen eller i propositionen. Det gäller medlemmar i arbetslöshetskassorna som på grund av anställningens upphörande erhåller semesterersättning. Här har ofta den regeln tillämpats att medlem inte får tillgodogöra sig karensdagar eller ersättning från arbetslöshetsförsäkringen förrän ett mot semesterersättningsbeloppet motsvarande antal dagar förflutit. Därigenom tvingas försäkringstagaren att omedelbart ta ut semester oavsett vid vilken tidpunkt på året som anställningen upphör. Det finns försäkringstagare som genom detta förhållande tvingas att år efter år ta ut semester under december månad.

Den hittillsvarande tillämpningen stöder sig på Kungl. Maj:ts proposition nr 144 år 1956.

Vi hemställer att den i nämnda proposition införda anvisningen för tillsynsmyndigheten undanröjes, så att rätten till ersättning och rätten att fullgöra karens inte påverkas av utgiven semesterersättning i samband med att anställningen upphör. Detta skall emellertid inte gälla för ledighet under vilken semesterlön utgår.

Med hänsyn till det ovan anförda och med hänvisning till överenskommelsen av den 7 april 1964 mellan LO och SAF hemställs,

att riksdagen vid behandling av propositionerna nr 115 och 116 måtte besluta

att arbetslöshetskasseförordningen utformas så, att permitteringslön och avgångsbidrag kan utgå från arbetsgivaren samtidigt som försäkringstagare får fullgöra karenstid,

att bestämmelserna utformas så, att permitteringslön och avgångsbidrag icke är att uppfatta som sådant fortlöpande

understöd från arbetsgivaren varom talas i § 30 mom. 2 i nämnda förordning, samt

att bestämmelserna i Kungl. Maj:ts proposition 144 år 1956 undanröjes så att rätten till ersättning och rätten att fullgöra karenstid icke påverkas av utgiven semesterersättning i samband med att anställning upphör.

Stockholm den 13 april 1964

Arne Geijer

Knut Johansson

Nr 741

Av herr Wallmark, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 117, angående inrättande av kreditinstitut för lantbruksnäringarna, m. m.

(Lika lydande med motion nr 909 i Andra kammaren)

Stockholm den 14 april 1964

Gunnar Wallmark

Nr 742

Av herr Arvidson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 91, angående den framtida organisationen av upplysningsavdelningen vid statens institut för konsumentfrågor, m. m.

(Lika lydande med motion nr 897 i Andra kammaren)

Stockholm den 14 april 1964

J.- A. Arvidson
